

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 19 februari 1920 kl. $\frac{1}{2}$ 6 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 4, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning i fråga om beredande åt den rättssökande allmänheten av vissa lättnader beträffande handlingars inlämnande m. m.

I en inom första kammaren väckt och till första kammarens första tillfälliga utskott för behandling hänvisad motion, nr 35, om åvägabringande av utredning i fråga om beredande åt den rättssökande allmänheten av vissa lättnader beträffande handlingars inlämnande m. m., har herr Fritz Lindqvist hemställt, »att riksdagen ville besluta skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning, vilka lättnader, som i nu berörda eller närstående hänseenden, skulle kunna beredas den rättssökande allmänheten».

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

I anledning av motionärens yrkande rörande sättet för handlingars ingivande vill utskottet till en början erinra, att enligt kungl. kungörelser den 12 juni 1885 ej mindre stadgats rätt för parter i kommunala mål och vissa fattigvårdsmål att med posten insända besvärsskrifter och övriga handlingar, än även medgivits, att jämväl i övriga mål och ärenden det må vara sökande, klagande och förklarande tillåtet att, under iakttagande av vederbörlig tid och ordning, på eget äventyr till statsdepartement och förvaltande myndigheter insända ansökningar, besvär och andra handlingar i betalt brev med allmänna posten. Personlig inställelse eller anlitande av ombud för handlingars ingivande till administrativa verk och myndigheter är således icke erforderligt. Till allmänhetens hjälp, därest den anser sig vara i behov av bistånd vid handlingars överlämnande eller

uttagande, finnas emellertid i så gott som alla verk och allmänna inrättningar särskilt för ändamålet förordnade kommissionärer. Sådana finnas nämligen i varje statsdepartement, med undantag av utrikesdepartementet, vidare hos kommerskollegium, patentverket, lantmäteristyrelsen, kammarkollegium, kammarrätten, statskontoret, domänstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, medicinalstyrelsen, järnvägsstyrelsen, försäkringsinspektionen, skolöverstyrelsen, vattenfallsstyrelsen och socialstyrelsen samt vid varje länsstyrelse och annan överexekutor ävensom vid domkapitlen och Stockholms stads konsistorium.

Inom administrationen synes därför, i fråga om sättet för handlingars ingivande, uttagande o. d., några förändringar i berörda avseende icke erforderliga.

Vid domstolarna måste i många fall personlig inställelse eller inställelse genom ombud ske. Utskottet anser sig emellertid böra erinra om, att i varje domsaga skall enligt gällande lag vara anställd en kommissionär med åliggande att under tjänstemannaansvar tillhandagå dem, som muntligen eller skriftligen därom framställa begäran, med ingivande till domaren av ansökningar och andra handlingar, med uttagande och översändande av protokoll och ingivna handlingar samt med anskaffande och översändande av avskrifter och bevis.

Vad härefter angår den i motionen gjorda framställningen rörande till orätt myndighet insända handlingar, framhåller motionären, hurusom dylika misstag kunna vara beroende på, att avsändaren är okunnig om myndighetens officiella namn eller på befintliga bestämmelser, att handlingar skola ställas till en myndighet men ingivas till en annan, och att särskilt sistnämnda omständighet föranleder misstag, som kunna hava till påföljd, att ärendet icke upptages till saklig prövning.

Såsom av det anförda framgår, äro missförhållandena i de i motionen berörda avseendena icke så avsevärda, som av motionärens framställning vill synas. Det förefaller emellertid antagligt, att utan våda för rättssäkerheten ytterligare lätnader kunna beredas den rättssökande allmänheten, särskilt i sist angivna hänseende och i fråga om rätten att insända handlingar med allmänna posten, och då det givetvis bör på bästa sätt sörjas för att de lätnader beredas, som utan men för ärendenas handläggning kunna genomföras, finner utskottet för sin del önskvärt att genom en av sakkunniga verkställd utredning klargöres, i vad mån allmänhetens intressen i angivna avseenden bättre kunna och böra tillgodoses.

Utskottet får alltså hemställa,

att första kammaren måtte för sin del besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om åvägabringande av utredning i fråga om beredande åt den rättssökande allmänheten av lättnader vid handlingars ingivande till offentliga myndigheter jämte i samband därmed stående spörsmål.

Stockholm den 19 februari 1920.

På utskottets vägnar:

TH. BORELL.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *Borell, Sandegård, friherre Barnekow, Carl Johansson, Grevesmühl, Lind* och *Sederholm*.
